

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Vita Gasparis Barzaei Belgae E Societate Iesv: B. Xaverii
In India Socij**

Trigault, Nicolas

Coloniae, 1611

VII. Moza[m]bici agros cu[m] socijs curat.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45183

integris, tutiorem viam ineunt: sed neque tum omninò tutis esse licuit, cum Insulas, in quibus nuper nauis vna perierat, nubes opposita tegetet; in quas recto cursu incurrisent, nisi iã tot periculis cautiores è summa nauis ex allisione fluctuum, id quod erat, collegissent. Inde tot perfuncti laborib' & periculis Mozambicum 16. Iulij secundo cursu tenuerunt; nemine, quod mirè in tanto itinere & tot periculis, quod rarissimum est, prorsus desiderato. Quod quidem è vectoribus multi, & præ reliquis ille, de quo dixi, Gasparis admirator & imitator, eius ac cæterorum curæ in subleuandis ægris acceptum retulerunt.

CAPVT VII.

Mozambici ægros cum socijs curat.

MOZAMBICVM, quod est sæpè opportunum in Indiã nauigantibus refrigerium, appulerat nauis eo consilio, vt quod procella quassauerat, ad reliquũ itineris conficiendum firmaretur. Nõ

me

me detineo in describendis ijs locis, quæ necessariò nominantur; & consultò. cantatum iam sæpè est iter, & Tursellinus noster in Xaerio id abundè visus est præstitisse. Ante igitur quam in terram, gratum nauigantibus receptaculum, omnes exscenderent, vltima quam habuit in naui concione Gaspar, satis ex ægrorum numero labores suos, suorumque conijciens, reliquos in partem statuit aduocare. Itaque præsentem & communem necessitatem exponens rogat vniuersos, vti quisque qua posset ægrotantibus subueniret. notam esse loci egestatem, ijs ferè carere, quæ valetudine aduersa laborantibus ad solatium expetuntur; ac proinde se pauperum more pro ægris stipem corrogaturos. Nec nihil profecit: hypotrimmata, tragemata, & id genus condimenta, farinam, legumina, & alia quædam, quibus regio caret, erogata, ac nummorum quoque summa, quinque circiter aureorum non tenue ijs in locis, exhausto iam propè

propè viatico, adiumentum. Hæc in
naui, plura etiam postmodum in va-
letudinarium à victoribus vltro
delata. His auxilijs vtcumque in-
structi socij ægros ferè centum &
viginti in hospitem ægrorum do-
mum asportant. Adfuit exscenden-
tibus arcis Lusitanæ præfectus, Fer-
dinandus Sofa, qui Patres officiosè
salutatos in domum suam cogita-
rat abducere: sed illi gratijs enixè
actis valetudinarium, atque Dei do-
mum, vti nominabant, prætulert.
Itaque ab eo illuc deductos noso-
comij curatoribus impensè com-
mendat, & omnia pro eorum arbi-
trio liberaliter ægris dispensari iu-
bet. Adfuit ibi quoque loci Vicari-
us, qui Patres, iam ibi agere certos,
amicè monet, vt ægrorum respira-
tionem studiosè vitent, ne quam v-
nàluem, quod paucis antè annis
Xauerio ibidem accidisse narrabat,
acciperent: eo in loco contagionis
nullum genus deesse. Verùm Deo
protectore tuti ad ægrorum curam
aggrediuntur, partitoque in singulo
onere,

onere, solus Gaspar intendebat vni-
 uersis. Gagus & Fernandez cibos è
 medici præscripto; P. Gonfaluez spi-
 ritales ægris ferè cupedias appone-
 bat; Gaspar Oeconomus, Gaspar
 Coquus, Gaspar à concionibus erat.
 Et conciones, quas inter ollas me-
 ditabatur, habebat perutiles; eodè
 diceres, quo cibos, foco excoquere:
 sed potius diuini amoris igne, quo
 succensus in hominum pectora du-
 ra, & frigore stupentia, eundem il-
 lum mittebat. Ita varijs ipse & fo-
 cij in proximum obsequijs erant
 occupatissimi. nam modò aquam æ-
 gris ostiatim, cuius magna erat in-
 opia, Dei interposito nomine, con-
 quirebant; mox moribundos oleo
 sacro vngebant, mortuos sepelie-
 bant, mortuorum vestes in egenos
 diuidebant. Nec sanis tamen deerāt:
 quorum tantus erat confiteri volē-
 tium numerus, vt hoc nomine sibi
 Deoque gratuletur, quod nunquam
 satisfieri potuerit vniuersis. Dispu-
 tatum quoque ab ijs seridè ac sæpè
 cum Saraceno quodam nobiliore,

*Gasparis
 & socio-
 rum in
 agris cu-
 randis
 studium.*

ex

ex ijs, quos Xequæ vocant; deditque sæpè manus fidei nostræ veritate cõuictus: sed vt amplecteretur quod probabat, aureis auaritiæ, & aërijs honoris compedibus retentus, adduci non potuit.

Ea erat per totos sexdecim dies, quibus ibi substiterunt, vita sociorum plena laborum, quietis vacua: adeò, vt P. Gonzalez se ac socios toto spatio illo non interdium, non noctu somnum cepisse scripserit. tam breue equidem spatium ad quietem supererat, vt nullum potuerit appellari. Firma tamen omnes valetudine vtebantur, quod in proximorum corporibus curandis & animis expiandis respicerent in remuneratorem, eundemque in illis, cum gaudio cælestique solatio, vt Gaspar in literis meminit, cernebant & complecterentur. Vulgare inter omnes erat, Patres ex alia quadam materia compositos, à quibus quieti tantillum temporis datum in maiori labore tereretur: cum interim vires vnà cum labore crescere vi-

re v
pig
nar
den
I
ris
tem
cur
ri v
plu
qui
bus
pul
cto
mir
ce a
mil
mu
acc
tru
bat
den
sup
vbi
par
se a
Dei

re vi-

re viderentur. Sed nimirum quos piget experiri, cruces, ut ait Bernardus, vident, vñctiones non vident.

Interea dum Mozambici à cæteris respiratur, visa est naus altera tempestate distracta aduenire. concurrunt Patres, Galegam, qua cæteri vehebantur, rati: sed nimirum plus spei, quàm rei fuit. Galega siquidem, de cuius cursu infrà pluribus, quinto pòst die demum appulsa est; hæc autem à Spiritu Sancto appellata vehebat duos è Dominicana familia, quos suorum vice amplexati, in laboris sœcios admiserunt: à quibus scribit Gaspar multum & ægris, & nostris auxiliij accessisse, cum egregia illorum Patrum virtute, atque omnium approbatione. Iam resecta naue descendendum erat, & ægri tamen adhuc supra centum decumbebant: qui vbi senserunt profectionem apparari, Gasparem, quem omnia posse apud primores norant, rogant, & Dei nomine obtestatur, ne se omni
huma-

humano auxilio destituat: scire illum aquam deesse, nummos in ærario valetudinarij nullos, palmetum vnicum, tenue auxilium in manibus Præfecti Sosæ, quod vendi posset, superesse; & vt non deessent nûmi, panem ipsum ne valentium quidem, quantò minus ægrorum epulas istic reperiri. Panis enim non erat alius, quàm velut è milio, Mocaten vocant. Non erat ad emolendum Gasparis animum, tot opus argumentis, quæ ingeniosa facundaque necessitas congererat. Itaque nauium Præfectos adit (apparet plures alias ab ijs naues ibi repertas simul in Indiam nauigasse) asserit quæ se ac suos non nisi cum ægris discessurum. Difficile non fuit occupatis iam viri sanctitate animis, quod volebat, persuadere: igitur se in eius potestate esse; pro arbitrio ægros in naues partiatur; se & libenter & lautè habituros. Emanuel de Mendoza, quinque nauium Præfectus, viginti ex desperatissimis sibi dari voluit; sibi ac suis Gaspar, qui superari

rari
quos
suis
quor
cessu
cti. Ii
Galeg
diebu
cum e
xit. Ii
bico f
rò ac
ralita
stenta
bus, r
eorum
ter ve
tionis
rati p
sidera
luti

rari

rari nollet, triginta pauperrimos: quos omnes in cymbam impositos suis enixè commendauit. Pauci, quorum salus ac vita certò maricessura erat, in valetudinario relictì. Ii erant septem aut octo, quos Galega posterius adueniens, & sex diebus ibi subsistens curauit, & secum eos, qui vehi potuerunt, aduexit. Itaque primò Augusti Mozambico soluitur in Indiam. Gaspar verò ac socij triginta suos mira liberalitate & cura in Indiam vsque sustentarunt, mirantibusque omnibus, renouata est de cibariorum in eorum manibus incremento, inter vectores vulgata in initio navigationis opinio. Toto eo itinere curati propè oēs, pauci omninò desiderati, & illi quidem tanta spe salutis obierunt, vt ne desiderari quidem posse meritò viderentur.

C

CAPVT